

Сумський державний педагогічний університет

імені А. С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СИНТАКСИСУ

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

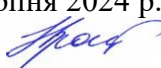
освітньо-професійна програма

Середня освіта (Українська мова і література. Зарубіжна література)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мова навчання

українська

Погоджено науково-методичною
комісією
факультету іноземної та слов'янської
філології
«30» серпня 2024 р.
Голова
Громова Н. В., кандидат педагогічних наук,
доцент

Суми 2024

Розробник:

Герман Вікторія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Семеног О. М. , докт. пед. наук, проф.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 120		4-й	4-й
		Семестр	
		8-й	8-й
		Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
		26 год.	
		Самостійна робота	
		72 год.	
		Консультації:	
		2 год.	
		Вид контролю: ЗАЛІК	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з дискусійними питаннями сучасної синтаксичної науки в аспектах теорії та практики, новими підходами сучасної синтаксичної теорії, систематизація та поглиблення знань про фундаментальні поняття синтаксису.

Предметом вивчення є синтаксичні одиниці, синтаксичні категорії, синтаксичні зв'язки, семантико-синтаксичні відношення.

Завдання:

- поглиблений розгляд проблемних питань теоретичного та практичного синтаксису через аналіз і узагальнення сучасних концепцій;
- ґрунтовне висвітлення традиційного й новітнього підходів до розв'язання проблемних питань синтаксису;
- формування власних поглядів студентів на актуальні питання сучасної синтаксичної теорії;
- свідоме розуміння студентами синтаксичних норм сучасної української літературної мови.

Регіональний аспект застосовано під час окреслення творчих завдань, тренувальних вправ, завдань для самостійних і контрольних робіт на матеріалі текстів письменників, академічної спільноти, культурних і громадських діячів Сумщини тощо.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з

особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей)

(«Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка», що ухвалене рішенням вченої ради університету протокол № 12 від 18 червня 2020 року https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf).

Методи навчання

проблемно-пошукові, дослідницькі, проєктні, інтерактивні (вебінари, тренінги, дистанційні освітні технології), самонавчання, практичні методи навчання (вправи, практичні та дослідні роботи).

Методики та технології навчання

теоретико-інформаційні (усний виклад, лекція, бесіда, розповідь, консультація, пояснення, обговорення, дискусія, консультування), практикоопераційні (вправи, експерименти), пошуково-творчі (творчий діалог), самостійна робота (виконання тестів, вправ), контрольні-оцінювальні (виступ, контрольна робота).

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є сучасна українська літературна мова, зокрема розділи морфологія та синтаксис.

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
---	---

90 – 100	<i>Знання:</i> здобувач засвідчує фундаментальні, різнобічні, системні знання будови української мови, синтаксичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; виявляє глибокі знання мовної системи, усвідомлено їх застосовує під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей та законів; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань; володіє знаннями, здобутими у ході виконання самостійної роботи; володіє інформацією про найновіші досягнення у лінгвістичній галузі, вміє застосувати її для розв'язання практичних завдань. <i>Уміння:</i> виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; спирається на знання різних концепцій та підходів до тлумачення мовних фактів і закономірностей; здатен запропонувати власні шляхи і способи розв'язання лінгвістичних задач. Здобувач дотримується принципів <i>академічної доброчесності</i>.
82 - 89	<i>Знання:</i> здобувач засвідчує повною мірою знання будови української мови, синтаксичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; виявляє глибокі знання мовної системи, усвідомлено їх застосовує під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей та законів; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань. <i>Уміння:</i> виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок. Здобувач дотримується принципів <i>академічної доброчесності</i>.

74 - 81	<i>Знання:</i> здобувач на належному рівні засвідчує знання будови української мови, стилістичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; володіє основним теоретичним матеріалом: знання засвідчують оволодіння основною навчально-науковою літературою, але не виявляють ознайомлення з додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі. <i>Уміння:</i> виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; виконує дії класифікаційного характеру, але допускає мовленнєві помилки в оформленні класифікаційних жанрів; не може пояснити вияву всіх лінгвістичних закономірностей; аналізує мовні явища, припускаючись поодиноких помилок. Здобувач дотримується принципів <i>академічної доброчесності</i>.
64 - 73	<i>Знання:</i> здобувач засвідчує задовільні знання будови української мови, синтаксичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; має фрагментарний, не завжди усвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не завжди може запропонувати власні приклади; не застосовує знання у нових умовах або слабо орієнтується в тому, як їх застосувати; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи; не здатен до креативності. <i>Уміння:</i> виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але виконує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні деякі недоліки; тяжіє до творчого розв'язання лінгвістичних задач. Здобувач дотримується принципів <i>академічної доброчесності</i>.
60 - 63	<i>Знання:</i> здобувач засвідчує достатні знання будови української мови, синтаксичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; має фрагментарний, не завжди усвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи. <i>Уміння:</i> виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але виконує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні недоліки. Здобувач у цілому дотримується принципів <i>академічної доброчесності</i>.

35-59	<i>Знання:</i> здобувач засвідчує слабкі знання будови української мови, синтаксичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; слабо володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури: не володіє термінологією, помиляється у процесі формування визначень, не може навести приклади. <i>Уміння:</i> відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей. Здобувач порушує принципи <i>академічної доброчесності</i>.
1 - 34	<i>Знання:</i> здобувач не засвідчує знання будови української мови, стилістичної системи української літературної мови, різнорівневих особливостей сучасної української літературної мови; основних термінів і понять курсу; не володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури: не володіє термінологією, помиляється у процесі формулювання визначень, не може навести приклади; не обізнаний з науково-довідковою літературою. <i>Уміння:</i> відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей; не вміє застосовувати теоретичні положення у розв'язанні практичних завдань. Здобувач порушує принципи <i>академічної доброчесності</i>.

Розподіл балів

Аудиторна робота												Разом	Сума	
РОЗДІЛ 1									РОЗДІЛ 3					
T1	T2	T3	T 4	T5	T6	К.Р.			T1	T2	T 3	T4		
Поточний контроль												70	100	
5	5	10	5	10	5	5			5	10	5			5
Контроль самостійної роботи та ІНДЗ												30		
5				5			ІНДЗ 15			5				.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. Засоби діагностики результатів навчання:

Засоби діагностики результатів навчання проводяться відповідно до вимог Положення *«Порядок організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (від 25 травня 2020 року)»*.

Засобами діагностики та формами контролю є: поточний контроль (усне / письмове опитування, тестування, проекти, виконання творчих завдань, індивідуальна доповідь, участь у дискусіях та ін.), перевірка самостійної роботи, залік.

5. Програма навчальної дисципліни Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Проблемні питання синтаксису словосполучення, простого і простого ускладненого речення

Погляди вчених на ступінь семантичного злиття компонентів словосполучення та види синтаксичного зв'язку у словосполученні. Конкретний та абстрактні рівні формування й опису словосполучень. Проблема потрактування словосполучення, вираженого фразеологізмом.

Проблема форм і типів синтаксичних зв'язків; синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень.

Традиційні й нетрадиційні підходи вчених до окреслення прилягання як форми підрядного зв'язку. Іменникове прилягання. Принципи розмежування керування та іменникового прилягання.

Критерії визначення неповноти речення та розмежування неповних і односкладних речень.

Проблема синтаксичної кваліфікації головного члена односкладного речення. Інфінітивні односкладні речення. Розрізнення інфінітивних і безособових речень. Генітивні односкладні речення. Синоніміка односкладних речень.

Нульові головні члени речення. Складений змішаний і подвійний присудок. Координація форм підмета і присудка.

Дискусійні підходи щодо другорядних членів речення та їх класифікації в синтаксичній науці (детермінанти, дуплективи).

Явище синкретизму: Складні випадки розмежування додатка і обставини; неузгодженого означення і додатка, прикладки і складного слова. Інфінітив у функції головних і другорядних членів речення. Фразеологізми у функції членів речення.

Проблема диференціації однорідних членів речення та подібних до них лексико-граматичних утворень. Проблема однорідності/неоднорідності означення. Принципи розрізнення однорідних головних членів односкладного і предикативних частин складного речення.

Погляди науковців на модифікацію звертань в українській мові. Диференціація звертання, вокативного речення-звертання, відокремленої прикладки і називного уяви.

Проблема розмежування вставних і вставлених конструкцій.

Проблема розрізнення порівняльних зворотів і підрядних порівняльних речень. Лінгвістичний статус порівняльних синтаксем у структурі простого речення.

Розділ 2. Проблемні питання синтаксису складного речення

Складні речення змішаного типу (сурядно-підрядні) та перехідні випадки між сурядністю й підрядністю.

Приєднувальні відношення в складносурядних реченнях. Градаційна семантика в складносурядних реченнях. Реалізація допустових семантикосинтаксичних відношень у складносурядних реченнях. Проблема розрізнення протиставних і зіставних сурядних речень у синтаксичній науці.

Зіставлявальні складнопідрядні речення. Складнопідрядні приєднувальні речення: синтаксичний статус. Граматичні засоби розрізнення складнопідрядних означальних і з'ясувальних речень. Диференційні ознаки складнопідрядних речень способу дії, міри й ступеня дії. Проблема розрізнення сполучників і сполучних слів у складнопідрядному реченні. *Що, який, котрий, де, куди, як* – граматичні омоніми в складнопідрядних реченнях. Проблемні випадки визначення типу складнопідрядного речення.

Рівні членування в складних синтаксичних конструкціях.

Період і складне синтаксичне ціле як лінгвістичні категорії: проблеми розмежування.

6. Структура та обсяг навчальної

дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	лекції	практичні заняття	самостійна робота	консультації	Усього	лекції	практичні заняття	конс.	самостійна робота
Розділ 1. Проблемні питання синтаксису словосполучення, простого і простого ускладненого речення										
Тема 1. Погляди вчених на ступінь семантичного злиття компонентів словосполучення та види синтаксичного зв'язку у словосполученні. Проблема форм і типів синтаксичних зв'язків; синтаксичних зв'язків і семантикосинтаксичних відношень.	11	2	2	7						
Тема 2. Традиційні й нетрадиційні підходи вчених до окреслення прилягання як форми підрядного зв'язку. Іменникове прилягання. Принципи розмежування керування та іменникового прилягання.	11	2	2	7						
Тема 3. Критерії визначення неповноти речення та розмежування неповних і односкладних речень. Проблема синтаксичної кваліфікації головного члена односкладного речення. Інфінітивні односкладні речення. Розрізнення інфінітивних і безособових речень. Генітивні односкладні речення.	13	2	4	7						
Тема 4. Нульові головні члени речення. Складений змішаний і подвійний присудок. Координація форм підмета і присудка.	11	2	2	7						

Тема 5. Явище синкретизму: складні випадки розмежування додатка і обставини; неузгодженого означення і додатка, прикладки і складного слова. Інфінітив у функції головних і другорядних членів речення. Фразеологізми у функції членів речення.	13	2	4	7						
Тема 6. Проблема розрізнення порівняльних зворотів і підрядних порівняльних речень. Лінгвістичний статус порівняльних синтаксем у структурі простого речення.	11	2	2	7						
Розділ 2. Проблемні питання синтаксису складного речення										
Тема 1. Складні речення змішаного типу (суряднопідрядні) та перехідні випадки між сурядністю й підрядністю.	12	2	2	8						
Тема 2. Приєднувальні відношення в складносурядних реченнях. Складнопідрядні приєднувальні речення: синтаксичний статус.	14	2	4	8						
Тема 3. Реалізація допустових семантикосинтаксичних відношень у складносурядних реченнях. Проблема розрізнення протиставних і зіставних сурядних речень у синтаксичній науці.	11	2	2	7						
Тема 4. Рівні членування в складних синтаксичних конструкціях	13	2	2	7	2					
Усього годин	120	20	26	72	2					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Погляди вчених на ступінь семантичного злиття компонентів словосполучення та види синтаксичного зв'язку у словосполученні. Проблема форм і типів синтаксичних зв'язків; синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень.	2
2	Традиційні й нетрадиційні підходи вчених до окреслення прилягання як форми підрядного зв'язку. Іменникове прилягання. Принципи розмежування керування та іменникового прилягання.	2
3	Критерії визначення неповноти речення та розмежування неповних і односкладних речень. Проблема синтаксичної кваліфікації головного члена односкладного речення. Інфінітивні односкладні речення. Розрізнення інфінітивних і безособових речень. Генітивні односкладні речення.	4
4	Нульові головні члени речення. Складений змішаний і подвійний присудок. Координація форм підмета і присудка.	2
5	Явище синкретизму: Складні випадки розмежування додатка і обставини; неузгодженого означення і додатка, прикладки і складного слова. Інфінітив у функції головних і другорядних членів речення. Фразеологізми у функції членів речення.	4
6	Проблема розрізнення порівняльних зворотів і підрядних порівняльних речень. Лінгвістичний статус порівняльних синтаксем у структурі простого речення.	2
7	Складні речення змішаного типу (сурядно-підрядні) та перехідні випадки між сурядністю й підрядністю.	2
8	Приєднувальні відношення в складносурядних реченнях.	4
9	Реалізація допустових семантико-синтаксичних відношень у складносурядних реченнях. Проблема розрізнення протиставних і зіставних сурядних речень у синтаксичній науці.	2
10	Рівні членування в складних синтаксичних конструкціях.	2
Усього		26

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2016. 159 с
2. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова : Синтаксис. Київ : Вища школа, 2005. 270 с.
3. Вінтонів М. Синтаксис української мови : посібник / Михайло Вінтонів, Любомир Сегин, Тетяна Вінтонів. Вінниця : ДонНУ, 2016. 151 с.
4. Дудик П. С. Синтаксис української мови. Київ : Академія, 2010. 384 с.
5. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови : Синтаксис. Донецьк : ДонДУ, 2001. 662 с.
6. Загнітко А. Теорія сучасного синтаксису : монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Донецьк : ДонНУ, 2007. 294 с.
7. Загнітко А. Синтаксис української мови : теоретико-прикладний аспект : [підручник]. Brno : Masarykova univerzita, 2013. 224 р.
8. Іваницька Н. Л. Теоретичний синтаксис української мови. Вінниця : ВДПУ, 2002. Ч. 1. 169 с.
9. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ : Літера ЛДТ, 2011. 560 с.
10. Кобченко Н. Система подвійних синтаксичних зв'язків у граматичному ладі сучасної української мови : [монографія] / Н. Кобченко. Київ : ВД «Освіта України», 2018. 514 с.
11. Кобченко Н. Граматична природа й сфери функціонування підрядного синтаксичного зв'язку у формі вільного поєднання : [монографія] / Н.В. Кобченко. Київ : НаУКМА, 2016. 194 с.
19. Кобченко Н. Система подвійних синтаксичних зв'язків у граматичному ладі сучасної
1. Кутня Г. Синтаксис сучасної української мови / Галина Кутня. – Ч. І: Словосполучення і просте речення. Львів : ЛНУ, 2013. 178 с.
2. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій : монографія. Вид. 2-ге, переробл. Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. 393 с.
3. Мойсієнко А. К. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис простого ускладненого речення. Київ : ППЯ. Січовик, 2006. 240 с.
4. Ожоган В. М. Синтаксис української мови: навч. посіб. Київ : Освіта України, 2010. 332 с.
5. Синтаксис української мови : хрестоматія : у двох частинах. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. Т. 1, 2.
6. Синявський О. Норми української літературної мови. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 368 с.
7. Сучасна українська мова: навч. посіб. / упоряд.: Л. І. Дерев'янка, С. М. Дорошенко. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 220 с.
8. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. Київ : Вища школа, 2017. 414 с.
9. Сучасна українська літературна мова: синтаксис / за ред. О. Д. Пономарева. Київ : Либідь, 2001. 256 с.
10. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч.

закл. / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ [та ін.]; за ред. С. О. Карамана. Київ : Літера ЛТД, 2011. 560 с.

11. Сучасна українська літературна мова : Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. Київ : Знання, 2010. 374 с.
12. Тихоша В., Олексенко В., Гайдученко Г. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ : Українське видавництво, 2009. 287 с.
13. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ : Академія, 2004. 408 с.

Додаткові:

1. Греб М. М. Семантико-граматичні чинники формування зіставного відношення в складних конструкціях сучасної української мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 „Українська мова”. Харків, 2005. 20 с.
2. Гуйванюк Н. В. Складні ускладнені речення (Теоретично-практичний блок): рекомендований МОН України як навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. Чернівці : Рута, 2003. 143 с.
3. Гуйванюк Н. В. Слово-Речення-Текст: вибрані праці. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2009. 664 с.
4. Завальнюк І. Я. Синтаксичні одиниці в мові української преси початку ХІ століття : функціональний і прагматичний аспекти : монографія. Вінниця : Нова книга, 2010. С. 224–235.
5. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту: теорія і практикум: навч.-метод. пос. Донецьк : ДонДУ, 2006. 289 с.
6. Коваль Л. М. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 316 с.
7. Кульбабська О. Семантико-синтаксичні відношення рівня простого речення. *Типологія та функції мовних одиниць*: наук. журн. на пошану член-кореспондента НАН України Івана Романовича. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. № 2 (4). С. 104–116.
8. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови. Вінниця : Поділля, 2003. 464 с.
9. Кучеренко І. К. Актуальні проблеми граматики. Львів : Світ, 2003. 228 с.
10. Масицька Т. Є. Типологія семантико-синтаксичних реченнєвих залежностей : монографія. Луцьк : ПВД: Твердиня, 2016. 416 с.
11. Микитюк О. Сучасна українська мова : самобутність, система, норма: навч. пос. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2013. 440 с.
12. Нагіна В., Олексенко В., Тихоша В. Сучасна українська літературна мова. Складне речення : посібник для студентів-філологів денної, заочної та екстернатної форм навчання. Херсон : Айлант, 2000. 148 с.
13. Олійник О. Б., Шинкарук В. Д., Гребницький Г. М. Граматика української мови. Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2007. 544 с.
14. Плющ М. Я., Грипас О. Ю. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми: навч. посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 264 с.
15. Попова І. С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель): монографія. Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. 432 с.
16. Прокопчук Л. В. Синтаксис сучасної української мови (в таблицях і схемах). Вінниця : ООО «Планер», 2005. 99 с.
17. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.

18.Шитик Л. Синхронічна перехідність синтаксичних одиниць в українській мові: монографія. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2014. 474 с.

Інформаційні ресурси

Електронний підручник з української мови (фонетика, лексика, морфеміка, словотвір, морфологія, синтаксис, стилістика). – URL: <http://www.mova.info/pidruchn.aspx>

Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с. – URL: http://www.ukrajinistika.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису: монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп.

Донецьк: ДонНУ. 2007. 294 с. – URL: http://www.ukrajinistika.edu.rs/preuzimanje/zagnitko_a_teorija_suchasnogo_sintaksisu.pdf

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ: Academia, 2004. 356 с. – URL: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf>

Купрікова Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. Харків, 2015. 96 с. – URL:

<http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/939/1/SUM.pdf> Синтаксис

української мови: навчально-методичний комплекс / укл. О. В.

Дуденко. Умань, 2015. 208 с. – URL: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3389/1/sintaxis_komplex_15.pdf

Бібліографія з синтаксису – URL: <https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/128817/> Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка: <http://journlib.univ.kiev.ua/>

Словники он-лайн (100 видатних українців; Неправильно - правильно [Волощак М.]; Орфографічний словник української мови; Російсько-український словник сталих виразів; Словник синонімів української мови; Словник фразеологічних синонімів та ін.): <http://www.rozum.org.ua/>

Вільна бібліотека, підручники та навчальні посібники для завантаження: <http://freelib.in.ua/load/78-1-2>

Українські онлайн словники. Лінгвістичні мовні ресурси та розваги: <http://lingresua.tripod.com/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

"Мова інфо": <http://www.mova.info/>

Словники на mova.info: <http://www.mova.info/Page.aspx?l1=61>

Великий тлумачний словник сучасної української мови онлайн: <http://www.slovnyk.net/>

Словник іншомовних слів: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>

Лінгвістична література на linguists.narod.ru: <http://linguists.narod.ru/downloads1.html>

Он-лайн словники та он-лайн перекладачі: http://www.unika.in.ua/ua/dic_ua.php

Бібліотека "Віртуальна Русь". Розділ "Мовознавство":

http://ruthenia.info/text/lang/index_all.htm

Бібліотека "Ізборник". Наукові праці з мовознавства: <http://litopys.org.ua/links/inmovozn.htm>

Лінгвістичний форум: <http://lingvoforum.net/>

Сайт Лінгвістичного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.langs.com.ua/> Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка:

<http://journlib.univ.kiev.ua/>

Науково-методичні праці В. В. Герман із проблемних питань синтаксису

1. Герман В. В. Словосполучення / *Від звука до тексту: Аналіз мовних одиниць різних рівнів*. Суми : Університетська книга, 2012. С . 190-199.
2. Герман В. В. Словосполучення: дискусійні теорії сучасного синтаксису. *Українське мовознавство*. Харків: Цифра Прінт, 2012. Вип. 42/1. С. 73-78.
3. Герман В. В. Дискусійні теорії словосполучення. *Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень: м-ли Міжнар. науково-практичної конференції 2425 жовтня 2014 р. Львів : ЛОГОС, 2014. С. 46-49.*
4. Герман В. В. Складне синтаксичне ціле: до питання теорії. *Філологічні науки: зб. наук. праць*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2009. С. 27-34.
5. Герман В. В. Безсполучникові складні речення – репрезентанти фольклорного дискурсу. *Українське мовознавство*. Харків : Цифра Прінт, 2013. С. 152-159.
6. Герман В. Сучасна українська літературна мова : практичний синтаксис : навч.-метод. посіб. Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 250 с.
7. Герман В. Харченко Н. Реалізація допустових семантико-синтаксичних відношень у складносурядних реченнях (на матеріалі наукових творів І. Франка). *Лінгвостилістичні студії: наук. журн. / редкол.: С. К. Богдан (голов. ред.) та ін. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. Вип. 11. С. 24-33.*
8. Неповне речення : проблемні питання синтаксису : науково-методичні розвідки студентів 3 курсу / за ред. В. В. Герман. Суми : Сум ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. 56 с.
9. Герман В. Замошнікова В. Психолінгвістична спрямованість звертань у листах Лесі Українки до Ольги Кобилянської. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 11(79). № С. 55-59.
10. Герман В. Синтаксис складного речення: практикум для самостійної роботи. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 112 с.
11. Герман В. В. СКЛАДНЕ СИНТАКСИЧНЕ ЦІЛЕ ЯК СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ОДИНИЦЯ СИНТАКСИСУ. *Сумщина в історико-філологічному вимірі: монографія / авт. кол. В. Владимірова, В. Герман, Н. Кириленко, О. Кумеда, С. П'ятаченко, О. Рудь, З. Савченко, М. Ячменик; за заг. ред. Н. І. Кириленко*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 5-8; 20-49; 265-268.
12. Герман В. Науковий текст Івана Франка в аспекті семантико-синтаксичних відношень допустовості. *Текст у дослідницьких парадигмах: теорія і практика: [колективна монографія]: за заг. ред. О. М. Семеног*. Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. С. 85-110.
13. Герман В. В., Кириленко Н. І. Складнопідрядні приєднувальні речення: синтаксичний статус. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 27. Т. 2. С. 9-14. http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/1.pdf
14. Герман В., Кириленко Н. Лінгвістичний статус порівняльних синтаксем у структурі простого речення. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Випуск 1(208). Кропивницький : Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 112-120.

<https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/284>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Конспекти лекцій.

Презентації лекцій.

Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи.

Контрольні завдання для проведення проміжного контролю.

Навчально-методичні й навчальні посібники автора програми.

Мультимедійна техніка для презентацій.